

MONEY, FINANCES AND CREDIT

УДК 336.7, 338.2:338.246.8:338.14(477)
JEL E6, F21, O11

DOI: 10.26906/EiR.2024.1(92).3331

ЗАСТОСУВАННЯ ДОСВІДУ ПОВОЄННОГО ЕКОНОМІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ НІМЕЧЧИНИ, ЯПОНІЇ ТА ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ ДО РЕАЛІЙ УКРАЇНИ

Вовчак Ольга Дмитрівна*, доктор економічних наук, професор,
професор кафедри фінансових технологій та консалтингу
Ярошенко Олександр Олександрович**, здобувач освітнього ступеня Ph.D.
Львівський національний університет імені Івана Франка

*ORCID 0000-0002-8858-5386

**ORCID 0000-0002-6624-138X

© Вовчак О.Д., 2024

© Ярошенко О.О., 2024

Стаття отримана редакцією 17.01.2024 р.

The article was received by editorial board on 17.01.2024

Вступ. Актуальність дослідження полягає у визначенні стратегічних напрямів фінансового забезпечення економічного зростання України, особливо в умовах глобалізації та швидкого розвитку фінансового сектору у період війни та повоєнному часі. Ця стаття спрямована на аналіз досвіду інших країн у різних аспектах повоєнного відновлення, зокрема механізмах ефективного використання міжнародної підтримки, підходах до формування власного фінансового забезпечення, стратегіях стимулювання економіки, недопущення тривалої гіперінфляції при такому стимулюванні економіки, створення відповідних передумов для забезпечення наявності достатніх інвестиційних потоків в країну та всередині країни, побудови конкурентоспроможних промислових та сервісних галузей на світовому рівні, створення ефективних механізмів державно-приватної співпраці над стратегічними галузями – все це відіграє важливу роль у визначенні ефективних стратегій та рекомендацій для економічного відновлення України.

Вивчення історичних прикладів Німеччини, Японії, Кореї та інших країн, які успішно подолали наслідки війни та економічної кризи, дозволяє Україні адаптувати найкращі практики та підходи для своїх унікальних умов. Особлива увага у цьому контексті приділяється аналізу фінансового забезпечення, ролі уряду та приватного сектору в економічному відновленні, а також процесам інтеграції з міжнародними фінансовими системами. Це дозволить сформулювати конкретні політики та стратегії, які сприятимуть відновленню та стабільному зростанню економіки України.

Постановка задачі (проблеми) дослідження. Україна вже зазнала прямих економічних втрат на сотні мільярдів доларів від повномасштабного військового вторгнення Російської Федерації. Наразі Україна отримує як військову, так і економічну підтримку від міжнародних партнерів, водночас Україні потрібні довготермінові механізми та стратегії щодо ефективного використання такої допомоги, так і щодо виведення економіки на рівень самозабезпечення і досягнення вищих за довоєнні показники рівнів в контексті забезпечення конкурентоспроможності економіки.

Систематичне вивчення міжнародного досвіду країн, які змогли досягти лідируючих позицій на світовій економічній арені після значних руйнувань та його адаптація до українських реалій може забезпечити значний прогрес у вирішенні складних економічних викликів, з якими країна зіштовхується сьогодні. Це, в свою чергу, відкриває нові перспективи для України на шляху до ефективного формування та використання фінансового забезпечення та подальшого успішного економічного зростання.

Основним завданням в цьому аспекті є адаптація зарубіжного досвіду повоєнного відновлення національних економік з урахуванням специфіки української економіки, політичних та військових реалій.

Огляд останніх джерел досліджень і публікацій. Повномасштабне вторгнення Російської Федерації в Україну та завдані цим збитки спричинило підвищення наукового інтересу до дослідження методів відновлення економіки після війни. Робота О. Бородіної та В. Ляшенка концентрується на огляді світового досвіду в сфері післявоєнної реконструкції економіки. Автори детально аналізують поствоєнний розвиток Європи та програми міжнародної підтримки азійських країн, включаючи Японію, Корею, і Сінгапур, а також розглядають сучасний стан та виклики української економіки [1]. У праці М. Скрипниченко акцент робиться на аналізі впливу війни на українську економіку і прогнозах її падіння у 2022–2023 роках. Автор наголошує на важливості інвестицій та накопичення капіталу для прогнозування економічного відновлення, а також проводить порівняльний огляд післявоєнного відновлення різних країн [2]. Дослідження Ю. Кіндзерського підкреслює значущість промислового сектору для економічної стабільності. Автор аналізує основні аспекти промислового розвитку України в передвоєнний період та порівнює це з політиками розвинених країн, акцентуючи на ролі державного підприємництва в економічних трансформаціях [3]. Дослідження І. Хмарської, К. Кучерявої, І. Клімової зосереджується на аналізі соціально-економічних наслідків війни і перспектив відновлення України. Автори вивчають складний процес відновлення, що включає економічний спад, інфляцію, зменшення зайнятості та виклики в монетарній та фіскальній політиці [4].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Розгляд умов і стратегій застосування історичних висновків з досвіду зарубіжних країн у схожих ситуаціях відіграє ключову роль і є предметом постійних наукових дискусій. Досвід економічного відновлення у повоєнний час країн, які зазнали суттєвих руйнувань, але змогли досягнути значного рівня розвитку економіки за короткий проміжок часу – може слугувати основою для розробки стратегій, механізмів та політик ефективного повоєнного відновлення України. Такі дослідження повинні враховувати специфіку та поточні обставини країни-об'єкта дослідження. З огляду на це актуальним є висвітлення нових підходів до вирішення проблем поствоєнного відновлення економіки, з урахуванням особливих унікальних передумов, що склалися в економіці України та вивчення досвіду в цьому аспекті Німеччини, Японії та Південної Кореї. Вивчаючи досвід розвинених країн, які змогли перетворити свої поствоєнні виклики на можливість для зростання, Україна може знайти ключі до власного економічного відродження та сталого розвитку. З огляду на виклики, з якими сьогодні стикається Україна, особливо актуальним є пошук ефективних механізмів фінансування, які б сприяли як внутрішньому, так і зовнішньому економічному зростанню.

Мета роботи: стаття спрямована на виявлення та аналіз успішних стратегій фінансового забезпечення повоєнного відновлення економіки в Німеччині, Японії та Кореї, з метою визначення їх можливої адаптації та застосування в контексті України. Це дасть змогу не тільки збагатити теоретичну базу в даній сфері, але й запропонувати практичні напрями для поліпшення економічної ситуації в Україні.

Основний матеріал і результати. Після Другої світової війни Німеччина стала прикладом успішного повоєнного відновлення, значною мірою завдяки ефективному впровадженню Плану Маршала. Цей план, офіційно відомий як Європейська програма відновлення, був запропонований американським державним секретарем Джорджем Маршаллом в 1947 році та розрахований на відновлення повоєнної Європи, зокрема Західної Німеччини. Головна мета цієї програми полягала в стабілізації економічних умов та згідно з думками низки науковців – запобіганню поширенню політик комунізму в Європі.

Фінансове забезпечення, яке сягало 1,4 мільярда доларів США, надане в рамках Плану Маршала, відіграло ключову роль у відновленні Німеччини [5]. При цьому, науковці відзначають, що стан німецької економіки після війни був катастрофічним: ВВП становило приблизно 160 мільярдів доларів США після закінчення війни, проте з використанням виділеної фінансової допомоги та з впровадженням економічних політик, які допомогли суттєво стимулювати конкурентоспроможність німецького промислового комплексу на світовій арені, таких як дерегуляція цін, економічна лібералізація та встановлення реалістичних обмінних курсів вже до 1955 року допомогли німецькій економіці досягти своїх довоєнних показників – 400 мільярдів доларів США. Фінансове забезпечення в рамках Плану Маршала не тільки допомогло відновити зруйновану інфраструктуру, але й сприяло модернізації промисловості, відродженню сільського господарства та підвищенню продуктивності праці. Значні кошти були інвестовані у важливі галузі економіки, що сприяло відновленню промислового потенціалу країни [6].

Важливою складовою успіху Плану Маршала була співпраця між урядом Німеччини та Сполученими Штатами. Ця співпраця виявилася ефективною не тільки у фінансовому аспекті, але й у плануванні довгострокової економічної стратегії. Значення Плану Маршала полягало також у впровадженні ринкових реформ, які забезпечили економічну свободу, конкуренцію та приватне підприємництво, що відіграли важливу роль у подальшому економічному зростанні Німеччини [7].

Підсумком впровадження Плану Маршала стало так зване «Німецьке економічне диво» – період швидкого економічного зростання, який почався у 1950-х роках і привів до створення однієї з найсильніших економік Європи. Цей досвід Німеччини відображає, як ефективне фінансове забезпечення та співпраця на міжнародному рівні можуть сприяти швидкому відновленню та сталому розвитку економіки після періодів значних воєнних руйнувань.

Повоєнне відновлення Японії слугує прикладом трансформації країни, зруйнованої війною, в одну з провідних світових економік. Після капітуляції у 1945 році Японія зіткнулася з величезними викликами: значними руйнуваннями, необхідністю демілітаризації та демократизації, а також відбудовою економіки, яка на кінець 1945 року втратила 25% свого національного багатства, а її промислове виробництво було на 43% нижче пікового рівня 1941 року. У фіскальному 1946 році, коли реальний ВВП становив лише 53% від довоєнного піку, номінальний ВВП був у 14.3 рази вище, ніж до війни, що відображало неконтрольовану інфляцію. Важливим елементом у процесі відновлення Японії також була підтримка Сполучених Штатів, яка, хоча і не була такою масштабною як План Маршала в Європі, все ж відіграла ключову роль у фінансовому забезпеченні відновлення [8].

Фінансове забезпечення Японії у повоєнний період включало американську економічну допомогу в рамках Плану Доджа, що дозволила стабілізувати японську валюту та фінансову систему. Окрім цього, основним пріоритетом було створення сприятливих умов для промислового зростання. Японський уряд здійснив низку реформ, спрямованих на модернізацію інфраструктури, розвиток високотехнологічних галузей та підвищення продуктивності праці. Ці зусилля були підкріплені значними інвестиціями у науку та освіту, що стали основою для майбутнього технологічного лідерства.

Важливою частиною стратегії Японії було також сприяння експорту, що забезпечило зростання зовнішньоекономічних зв'язків. Урядова політика, спрямована на підтримку національних виробників та створення конкурентоспроможних промислових гігантів, сприяла експортно-орієнтованому розвитку. Такий підхід, у поєднанні з ефективною фінансовою політикою та стимулюванням внутрішнього споживання, дозволив Японії досягти високих темпів економічного зростання.

«Японське економічне диво» 1950-х – 1960-х років стало результатом цієї комплексної стратегії, яка поєднувала державну підтримку з приватним підприємництвом, інвестиціями в інновації та активним зовнішньоекономічним відкриттям. Японський досвід демонструє, як важливу роль у повоєнному відновленні та подальшому економічному розвитку країни може відіграти ефективне фінансове забезпечення та цілеспрямована державна політика [9].

Повоєнне відновлення Південної Кореї виступає як унікальний випадок економічного трансформування країни, що пережила руйнівну війну. Після закінчення Корейської війни у 1953 році, Південна Корея зіткнулася з глибокими економічними та соціальними проблемами. Початково, економіка країни залежала від міжнародної допомоги, особливо від Сполучених Штатів. Проте, основу для подальшого економічного зростання заклали внутрішні реформи та ефективне фінансове забезпечення.

У 1960-х роках уряд Кореї запровадив серію економічних реформ, спрямованих на індустріалізацію та модернізацію країни. Центральним елементом цих реформ була політика індустріального розвитку, яка включала створення спеціалізованих експортних зон, підтримку важливих галузей економіки та розвиток внутрішніх та зовнішніх інвестицій. Фінансове забезпечення відіграло ключову роль у цьому процесі, оскільки великі кредити та державні інвестиції були спрямовані на розвиток промисловості та інфраструктури.

Ефективна координація між урядом та приватним сектором була ще однією важливою складовою успіху Кореї. Уряд активно стимулював розвиток великих стратегічних для економіки конгломератів – чеболів, які стали основою економічного зростання країни. Чеболи отримували значну державну підтримку, включаючи фінансування, податкові пільги та захист від іноземної конкуренції, що дозволило їм швидко розширити свою діяльність [10].

Розвиток економіки Південної Кореї демонструє, як стратегічне фінансове забезпечення та цілеспрямована індустріальна політика можуть сприяти економічному розвитку та модернізації країни.

Завдяки цим зусиллям, Корея не тільки пододала наслідки війни, але й перетворилася на одну з найбільш динамічних економік світу. Цей досвід є цінним прикладом для країн, що прагнуть до швидкого економічного відновлення та сталого зростання.

Україна вже зараз відчуває гострі руйнівні наслідки повномасштабного військового вторгнення Росії у 2022 році, яке спричинило значні збитки національній економіці. Війна призвела до глибоких та всебічних руйнувань, відчутно вплинувши на макроекономічні показники та стан економіки країни. За даними Мінекономіки, війна спричинила падіння ВВП України на 29,2 % у 2022 році. Це вказує на масштабний спад економічної активності, що є результатом зупинки низки виробництв, знищення інфраструктури та втрати робочих місць. Велика частина українських підприємств або зупинила свою діяльність, або значно її скоротила, що призвело до величезних економічних втрат.

Економічна криза, спричинена війною, суттєво вплинула на ринок праці. Внаслідок внутрішнього та зовнішнього переміщення населення, що становить близько 25 %, країна відчуває значні втрати у сфері зайнятості. Рівень безробіття суттєво зріс, при цьому понад 3 мільйони осіб втратили роботу, а 53 % населення знаходяться під загрозою безробіття [11].

Руйнування важливих виробничих об'єктів, зупинка інвестиційних проектів, блокада портів та обмеження валютних платежів через кордон створюють додаткові економічні виклики. За даними Київської школи економіки, безпосередні збитки станом на 13 червня 2022 року оцінювалися у понад 95,5 мільярда доларів США, що включало в себе підрахунок збитків від пошкодження нерухомого майна та інфраструктури. Загальні непрямі збитки оцінюються у 126,8 мільярда доларів США [11].

Додатково, війна спричинила значні виклики у сфері державних фінансів України. Зниження податкових надходжень через скорочення економічної активності супроводжується різким зростанням витрат уряду, особливо на оборону та соціальну підтримку. Незважаючи на міжнародну допомогу, яка покриває частину бюджетного дефіциту, прогнозується, що фіскальні дисбаланси продовжуватимуться й після закінчення війни [12].

Ще одним значним викликом є економічна інтеграція внутрішньо переміщених осіб та біженців, що повернулися назад до України. Це створює необхідність у швидкому відновленні житлової інфраструктури та забезпеченні доступу до основних соціальних послуг [11].

Крім військових та соціальних витрат, Україна стоїть перед викликом відновлення та модернізації своєї інфраструктури, включаючи транспортні системи, енергетику та комунікації. Важливим завданням є також відновлення та розвиток аграрного та промислового секторів, які є ключовими для економіки країни.

Однак, незважаючи на виклики, існують і можливості для економічного зростання та розвитку. Україна має потенціал в сфері агропромислового сектору, ІТ-галузі та виробництва з високою доданою вартістю. Крім того, поступове відновлення та модернізація економіки можуть сприяти привабленню інвестицій та розвитку нових ринків.

Враховуючи поточний стан економіки України та величезні виклики, які вона переживає, розробка та реалізація ефективної стратегії відновлення є критично важливою. Ця стратегія повинна включати як внутрішні заходи, такі як інституційні реформи та модернізація інфраструктури, так і зовнішню підтримку у формі міжнародного фінансування, інвестицій та технічної допомоги. У цьому контексті досвід інших країн, які успішно відновилися після великих воєн або економічних криз, може бути важливим орієнтиром для України у її прагненні до відновлення та стабільного економічного зростання.

На нашу думку, Україні потрібно розглянути можливість створення стабілізаційного фонду, схожого на той, який був використаний у Німеччині за Планом Маршала. Це може включати залучення міжнародного фінансування, грантів та кредитів, що сприятиме відновленню критичної інфраструктури та підтримці ключових галузей економіки. При цьому Україна має гарантувати, що міжнародна допомога використовується максимально ефективно, з чіткими цілями та механізмами моніторингу та оцінки результатів.

На кшталт Японії, Україні слід зосередитися на розвитку високотехнологічних галузей, таких як ІТ та виробництво з високою доданою вартістю. Це може включати стимули для інвестицій, податкові пільги для технологічних стартапів та державну підтримку науково-дослідницької діяльності. Ще однією складовою програми економічного відновлення мають бути програми підтримки малого та середнього бізнесу для відновлення та розширення їхньої діяльності, включаючи доступ до кредитів, освіти та можливостей для підвищення кваліфікації працівників, а також забезпечення конкурентних умов

праці. Це, зокрема, допоможе працевлаштувати частину населення та зменшити безробіття, а також створить стимули для повернення громадян України, які вимушено емігрували за кордон.

На зразок моделі повоєнного відновлення Кореї, Україна може розробити партнерства між урядом та стратегічними галузями приватного сектору для спільного фінансування та реалізації великих інфраструктурних проєктів. Такі програми можуть відбуватися паралельно з приватизацією великих, утім неефективних державних підприємств.

Для уможливлення реалізації вищезазначених рекомендацій, Україні потрібно поглибити співпрацю з Міжнародним валютним фондом, Світовим банком, ЄБРР та іншими міжнародними фінансовими інституціями для залучення додаткового фінансування, розробки спільної координації виділення цільової допомоги та її розподілу, а також технічної допомоги.

Для довгострокового економічного зростання, Україні необхідно розробити стратегії для залучення іноземних інвестицій, що включали б створення сприятливого інвестиційного клімату, насамперед, через захист прав інвесторів, створення сприятливого податкового режиму для локальних та міжнародних інвесторів.

Ці рекомендації, розроблені на основі аналізу зарубіжного досвіду, можуть допомогти Україні не тільки відновити свою економіку після війни, але й закласти основу для сталого та динамічного економічного зростання в майбутньому.

Висновки. Аналіз зарубіжного досвіду економічного відновлення після воєн та економічних криз, зокрема Німеччини, Японії та Кореї, виявляє ключові стратегії, які можуть бути застосовані для економічного відновлення України. Ефективне фінансове забезпечення, індустріалізація, модернізація, співпраця між урядом та приватним сектором, а також інтеграція з міжнародними фінансовими системами є вирішальними для успішного економічного відновлення. Україна має унікальну можливість використати ці стратегії для покращення своєї економіки, створення стійких основ для майбутнього розвитку та інтеграції у глобальну економічну систему.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бородіна О., Ляшенко В. Повоєнне відновлення економіки: світовий досвід та спроба його адаптації для України. *Вісник економічної науки України*. 2022. № 1 (42). С. 121–134. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2022.1\(42\)](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2022.1(42))
2. Скрипниченко М.І. Макроекономічні оцінки та прогнози повоєнного відновлення економіки України. *Економічна теорія*. 2022. № 2. С. 29–43. DOI: <https://doi.org/10.15407/etet2022.02.029>
3. Кіндзерський Ю. Повоєнне відновлення промисловості України: виклики та особливості політики. *Економічний аналіз*. 2022. Том 32. № 2. С. 101–117. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2022.02.101>
4. Хмарська І., Кучерява К., Клімов І. Особливості післявоєнного відновлення економіки України». *Економіка та суспільство*. 2022. № (42). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-31>
5. Bostwick S. The historical impacts of the Marshall Plan. The Borgen Project. Oct 1, 2019. URL: <https://borgenproject.org/the-historical-impacts-of-the-marshall-plan/>
6. Monson C. The Myth that the Marshall Plan rebuilt Germany's economy after WWII. FEE Stories. Foundation for Economic Education. Mar 22, 2022. URL: <https://fee.org/articles/the-myth-that-the-marshall-plan-rebuilt-germanys-economy-after-wwii/>
7. Wronski U., Karres D. A boost from the USA. KfW. 2022. URL: <https://www.kfw.de/stories/kfw/stories/society/social-cohesion/marshallplan/>
8. Suzuki Y. Difficulties and Challenges: Japan's Post-War History of Economic Trends and Monetary Policy (Working Paper No. 360). Center on Japanese Economy and Business, Columbia Business School. 2017. URL: <https://academiccommons.columbia.edu/doi/10.7916/D8MS456T/download>
9. Cohen J. B., Rockefeller J. D. III. Japan's Postwar Economy. Indiana University Press. 1958. DOI: <https://doi.org/10.2979/JapansPostwarEconomy>
10. Yeon-Ho Lee. The State, Society, and Big Business in South Korea, London: Routledge Advances in Asia-Pacific Business, 1997. P. 18–28.
11. International Labour Organization, ILO's response to the crisis in Ukraine. 2023. URL: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---europe/---ro-geneva/---sro-budapest/documents/briefingnote/wcms_867586.pdf
12. The National Council for the Recovery of Ukraine from the Consequences of the War, Audit of War Damage. Kyiv, Ukraine, 2022. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/recoveryrada/eng/audit-of-war-damage-eng.pdf>

REFERENCES:

1. Borodina O., Lyashenko V. (2022) Povoyenne vidnovlennya ekonomiky: svitovyy dosvid ta sproba yoho adaptatsiyi dlya Ukrayiny [Post-War Economic Recovery: World Experience and Its Adaptation for Ukraine]. *Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy*, no. 1 (42), pp. 121–134. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2022.1\(42\)](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2022.1(42)) (in Ukrainian)

2. Skrypnychenko M. (2022) Makroekonomichni otsinky ta prohnozy povoyennoho vidnovlennya ekonomiky Ukrainy [Macroeconomic Estimates and Forecasts of Post-War Recovery of Ukraine's Economy]. *Ekonomichna teoriya*, no. 2, pp. 29–43. DOI: <https://doi.org/10.15407/etet2022.02.029> (in Ukrainian)
3. Kindzerskyi Y. (2022) Postwar recovery of Ukraine's industry: challenges and features of policy. *Economic Analysis*, vol. 32, no. 2, pp. 101–117. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2022.02.101> (in Ukrainian)
4. Khmarska I., Kucheriava K., Klimova I. (2022) Osoblyvosti pisyavoyennoho vidnovlennya ekonomiky Ukrainy [Features of Post-War Economic Recovery in Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. (42). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-31> (in Ukrainian)
5. Bostwick S. (Oct 1, 2019). The historical impacts of the Marshall Plan. The Borgen Project. Available at: <https://borgenproject.org/the-historical-impacts-of-the-marshall-plan/>
6. Monson C. (Mar 22, 2022) The Myth that the Marshall Plan rebuilt Germany's economy after WWII. FEE Stories. Foundation for Economic Education. Available at: <https://fee.org/articles/the-myth-that-the-marshall-plan-rebuilt-germanys-economy-after-wwii/>
7. Wronski U. & Karres D. (2022) A boost from the USA. KfW. Available at: <https://www.kfw.de/stories/kfw/stories/society/social-cohesion/marshallplan/>
8. Suzuki Y. (2017) Difficulties and Challenges: Japan's Post-War History of Economic Trends and Monetary Policy (Working Paper No. 360). Center on Japanese Economy and Business, Columbia Business School. Available at: <https://academiccommons.columbia.edu/doi/10.7916/D8MS456T/download>
9. Cohen J. B. & Rockefeller J. D. III (1958) Japan's Postwar Economy. Indiana University Press. DOI: <https://doi.org/10.2979/JapansPostwarEconomy>
10. Yeon-Ho Lee (1997) The State, Society, and Big Business in South Korea, London: Routledge Advances in Asia-Pacific Business, pp. 18–28.
11. International Labour Organization, ILO's response to the crisis in Ukraine (2023). Available at: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---europe/---ro-geneva/---sro-budapest/documents/briefingnote/wcms_867586.pdf
12. The National Council for the Recovery of Ukraine from the Consequences of the War, Audit of War Damage (2022). Kyiv, Ukraine. Available at: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/recoveryrada/eng/audit-of-war-damage-eng.pdf>

УДК 336.7, 338.2:338.246.8:338.14(477)

JEL E6, F21, O11

Вовчак Ольга Дмитрівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансових технологій та консалтингу. **Ярошенко Олександр Олександрович**, здобувач освітнього ступеня Ph.D., Львівський національний університет імені Івана Франка. **Застосування досвіду повоєнного економічного відновлення Німеччини, Японії та південної Кореї до реалій України.**

У статті аналізується досвід повоєнного економічного відновлення іноземних країн та можливості його адаптації до сучасних реалій України. В умовах глобалізації та інтенсивної конкуренції ключовим аспектом для досягнення сталого розвитку країни є ефективна фінансова система, яка спроможна забезпечити фінансування економічного зростання. Особливу увагу в цьому контексті заслуговує досвід трьох країн – Німеччини, Японії та Кореї. У статті висвітлено, як після воєнних конфліктів та значних руйнувань ці країни досягли значного економічного прогресу. Стаття також розкриває, як використовувати досліджуваними країнами фінансові стратегії та інструменти можуть бути корисними для підвищення темпів економічного зростання України в повоєнний період. Дослідження цих прикладів дозволяє краще зрозуміти, які підходи до економічного відновлення можуть бути адаптовані в контексті України для підвищення темпів економічного зростання. Висновки підкреслюють значення ефективних фінансових систем, промислового розвитку, модернізації, та співпраці між державою та приватним сектором. Україна має унікальний шанс використати ці стратегії для економічного зміцнення та інтеграції у глобальну економіку, що є ключовим для відновлення та сталого розвитку.

Ключові слова: економічне відновлення, фінансові післявоєнні виклики, план Маршалла, план Доджа, інвестиції у відновлення, економічні реформи, стратегії економічного зростання.

UDC 336.7,338.2: 338.246.8:338.14(477)

JEL E6, F21, O11

Olga Vovchak, Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department of Financial Technologies and Consulting. **Yaroshenko Oleksandr**, Ph.D. Candidate, Ivan Franko National University of Lviv. **Implementation of the post-war economic recovery experiences of Germany, Japan, and South Korea in the realities of Ukraine.**

This academic article delves into the critical theme of importance of the financial provision to stimulate economic growth in Ukraine. In an era of globalization and intense competition, an efficient financial system is paramount for sustainable national development. The study focuses on the experiences of three countries – Germany, Japan, and

Korea – which, after enduring wartime conflicts, achieved significant economic progress. Analyzing these examples provides insights into financial strategies and tools that could be adapted in Ukraine to accelerate economic growth. The significance of this research lies in its ability to offer concrete recommendations for improving Ukraine's financial provisioning and economic policies based on proven international practices. By studying the experiences of developed nations that transformed their post-war challenges into growth opportunities, Ukraine can discover keys to its own economic revival and sustainable development. Given Ukraine's current challenges, especially in the wake of the 2022 Russian full scale military invasion, finding effective financial mechanisms for both internal and external economic growth is highly relevant. Thus, the article aims to identify and analyze successful financial provisioning strategies in Germany, Japan, and Korea, to determine their potential adaptation and application in the Ukrainian context. This approach enriches the theoretical foundation in this field and proposes practical directions for improving the country's economic situation. The findings highlight the importance of effective financial systems, industrialization, modernization, government-private sector collaboration, and integration with international financial systems as pivotal for successful recovery. Ukraine has a unique opportunity to leverage these strategies to enhance its economy, lay robust foundations for future development, and integrate into the global economic system. These insights and recommendations, drawn from international post-war and economic crisis recovery experiences, are critical for Ukraine's journey toward recovery and sustainable economic growth.

Key words: economic recovery, post-war financial challenges, Marshall Plan, Dodge Plan, investments into recovery, economic reforms, economic growth strategies.